

SEGONA ACTIVITAT D'AVALUACIÓ CONTINUADA: "LA PSICOLOGIA COM A PRODUCTORA I REGULADORA DE LA SUBJECTIVITAT"

Gemma Pérez Moliner

1. Heu de pensar un exemple que us permeti il·lustrar la frase: "la psicologia com a productora i reguladora de la subjectivitat" i argumentar i raonar per què l'exemple pot ser adient per il·lustrar la frase. És a dir, heu de buscar un exemple que us permeti il·lustrar en quin sentit es pot afirmar que la psicologia pot ser entesa com a productora i reguladora de la subjectivitat.

Alhora heu de valorar les implicacions de la mateixa frase i argumentar si esteu d'acord o no amb que es pot entendre la psicologia com a productora i reguladora de la subjectivitat.

Per il·lustrar la frase que enuncia aquesta PAC, he triat un exemple extret del món laboral. L'exemple representa una oferta de treball on, entre d'altres requisits, es demanen certes característiques "psicològiques".

"Busquem una persona amb bona presència, agradable al tracte, bon comunicador i amb capacitat per a treballar en equip"

Aquest tipus de demandes a les ofertes laborals són molt comunes en la nostra societat i en el nostre temps. Trobem infinitat d'anuncis diferents però iguals en la seva intenció; es demanen persones proactives, decidides, amb capacitat de lideratge... i, Què són aquestes característiques sinó característiques psicològiques?

La majoria d'empreses, en els nostres dies, compten amb un psicòleg a la plantilla. Desafortunadament no es tracta d'un professional integrat en la plantilla mèdica i dedicat a la intervenció en problemes dels treballadors, sinó que és un membre del departament de Recursos Humans. La seva funció consisteix a "triar", d'entre tots els candidats, aquell que reuneixi aquelles característiques que no poden demostrar-se amb "papers".

I si amb el devenir del temps i en una societat cada cop més preparada tècnicament, les empreses han hagut de demanar als candidats certs aspectes cada cop més enrevessats, els candidats han hagut de fer front a aquestes demandes i reunir, a més de les aptituds tècniques, una sèrie d'actituds que s'han anat convertint en decisives.

Aquest és només un exemple de com el discurs de la ciència psicològica ens afecta en molts aspectes de la nostra vida.

Les característiques psicològiques surten a la llum a través de les investigacions i de les teories, dels discursos sobre la naturalesa humana i sobre de quina manera poden ser detectades aquestes característiques. I mentre els psicòlegs donen a conèixer totes aquestes troballes, la societat, els individus que la formen, les interioritzen, les busquen i les fan servir.

És en aquesta manera que, quan busquem una feina, se'ns fa necessari posseir certes característiques psicològiques, que poden tenir molt poc a veure amb les nostres habilitats, però que si volem aconseguir una feina, les haurem de conèixer, comprendre i adquirir.

El subjecte que neix en la nostra societat i en el nostre temps està exposat a una cultura determinada, a una llengua determinada i a un vocabulari determinat. Aquesta cultura construeix l'individu socialment i individualment; i, al igual que d'altres vocabularis, el vocabulari provinent de la psicologia està present en aquesta construcció, "donant significat i valor a temes per a referir-se als humans i les seves capacitats, personalitats, reaccions, comportament, etc."¹.

Al mateix temps, l'individu, en interaccionar amb la cultura i la societat, aporta el seu bagatge a la construcció a la mateixa. Així, la realitat en permanent construcció absorbeix els termes i definicions psicològiques i les fa servir en la quotidianitat.

Arribats a aquest punt, és fàcil entendre que dins l'evolució del món del treball, hi hagin tingut cabuda tots aquests termes i significats. Els quals arriben a la part empresarial, d'una banda perquè els termes estan allí, ja entesos i interioritzats, preparats per a ser utilitzats; i d'una altra banda perquè la discriminació d'aspirants a través de les seves aptituds ja no és operativa, arriba un moment en que tots els aspirants posseeixen similars, sinó les mateixes, vàlues tècniques. Llavors, apareix la necessitat d'utilitzar alguna cosa més. Això és, les característiques psicològiques dels candidats.

---

¹ Mòdul 3. Apartat 6.3. pàgina 41.

L'evolució de la interacció en aquest camp és lògica. L'individu que abans es preparava per a saber dividir sis persones en tres torns, ara ha de preparar-se també per evitar els conflictes que es derivin d'aquesta tasca. Així, la psicologia, inserida en les pràctiques laborals del nostre temps, es converteix en allò que fa que l'individu canviï la seva manera de pensar o sentir, que canviï de preocupar-se pel que és solament empíric i passi a preocupar-se també per allò que està més allà del que és mesurable. La psicologia com a origen primer d'aquest canvi, passa a ser productora i reguladora de la manera de pensar i sentir de l'individu, és a dir, de la seva subjectivitat i la seva individualitat.

L'individu es converteix en el que és a través de la construcció de la seva subjectivitat, en la qual hi participa la psicologia. I hi participa perquè, com a entitat productora de certs termes i creences determinades, amb unes regles determinades i amb una manera de fer coneguda *"organitza i estructura les relacions socials particulars en cada cultura* (aportant els termes i els significats per a descriure'ns com a individus) *com, a la vegada, limita o constreny les activitats i comportament dels seus membres* (fent que unes determinades característiques psicològiques siguin "bones" per a determinades intencions) *fins a acabar acomplint funcions no previstes* (com la selecció de personal)"², és a dir, funciona com a institució.

Tornant a la frase que estàvem analitzant, hem de veure que lluny de ser només una frase, està plena de significat i d'actualitat. És un exemple de la nostra cultura que trobem per tot arreu: no es demana que el dependent sigui capaç de tornar el canvi correctament, sinó que, a més, ha de "saber vendre" la seva mercaderia; el metge pot saber quan no necessitem medicaments, però ens ha de "saber convèncer" d'això; i, l'equip de futbol..., no n'hi ha prou amb una elevada preparació tècnica, cal que "la moral no baixi en els vestidors".

Tot aquest paràmetres provenen de la psicologia, de la coneixença del funcionament de la ment humana, individual i col·lectiva. Per tant, no ens queda més remei que admetre que la psicologia regula certs aspectes del nostre comportament i de les nostres accions (la manera en que mirem de manipular la realitat per fer creure els altres que la nostra fruita és la més bona o que som els millors sobre el terreny de joc), per no dir quasi tots; és a dir, produeix subjectivitat.

*****

---

² Mòdul 3. Apartat 1.1. pàgina 9.